

DEBRECENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:
HELYBEN: Félévre . . . 6 kor. — fl. Negyedévre . . . 3 kor. — fl.
VIDÉKEN: Félévre . . . 9 kor. — fl. Negyedévre . . . 4 kor. 50 fl.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 Debrecen, Főter Biedermann-palota, földszint, az utvarban hátul.

A főispán beszéde.

Néhány nap óta széles körben s élénken pertraktálják Puky Gyula főispán ama beszédét, a melyet a szabadelvű párt gyűlésén mondott el. Részben ismert programját fejtette ki a főispán még részletesebben, világos, félremagyarizhatatlan, őszinte szavakban. A beszéd, annak minden egyes részlete olyan, hogy az nem csupán a szabadelvű-párt tagjait, de sőt jórészen a függetlenségi párt tagjait is érdekli. Egy egészségesebb, jogosabb, törvényesebb és igazságosabb irány mellett szólott s beszéde során fontos, Debrecen jövőjére, magára a városi politikára nézve nagy horderejű kijelentéseket tett. Ujból s erőteljesen hangsúlyozta, hogy a közügyekben, társadalmi téren, a város gazdasági, kulturális, közgazdasági, pénzügyi kérdéseiben szíves örömmel fog kezdet az ellenzékkal, mert meg van győződve

arról, hogy a közügyek vezetésének joga nemcsak a szabadelvű pártot illeti, hanem érinti, sőt kötelezi azokat is, akik városunk boldogságának fejlesztésében közre munkálnak a szabadelvű-párttal, habár politikai elválasztóvonal van is közöttük.

A lapok részleteiben nem ismertették eddig a főispán fontos s városunk lakosságát pártkülönbség nélkül érdeklő beszédét. Ez indított minket arra, hogy gyorsírói jegyzetek nyomán visszaadjuk s Debreczen közönségével így megismertessük a beszédet, amely jobb és boldogabb jövőre nyújt reményt.

A beszéd fontosabb részeiben a következő:

Hatásosan fejtegette első sorban a szabadelvű, a liberalizmus jelentőségét, amelyről nagyon helyesen ezt mondja: ahány embertől megkérdezzük hogy adja annak meghatározását, mindenik másként fogja azt értelmezni és pedig a saját érdeke szerint s nemcsak a szavakban lesz a meghatározás különböző, de az értelemben is. Maga részéről a múltban keresi és találja a direktívát az értelmezés helyességére. El-

mondja 48 előtt kiket neveztek liberálisoknak s kiket 48 után a pecsovicokkal szemben. Ő a 48-iki törvények szelleméből meríti a direktívát, amely törvények kiterjesztették a jogokat a lakosság azon nagy rétegére is, mely azelőtt csak kötelességeket és terheket ismert s a liberalizmusuttal abb n találja, hogy a terhet viselő lakosság nemcsak a terheben, de a jogokban is részesítessék.

Hogy ez a debreczeni szabadelvű pártnál így történt-e, azt nem kutatja, kritikát gyakorolni nem akar. Saját tapasztalataiból indul ki. *Négy évvel ezelőtt volt szerencséje tagja lenni a városi bizottságnak s ha összehasonlítja az akkori névsort a mostanival, lényeges különbséget lát. Akkor a függetlenségi pártok számos tagja foglalt helyet a városi szakbizottságaiban, míg most annak tagjait csak elvétve találja azokban. Ezt helyesnek nem tartja, mert a ki részes a terhekben, részesülni kell a jogokban is s a lakosságnak egy csoportja nem rekesztheti ki a másik csoportt azokból. Meg van ennek az ellenpéldája is. Ha az ellenzék véletlenül többségre vergődne, jogosnak tartanánk-e, ha e pártnak minden tagját kirekesztené, bizonyára — nem pedig quod im justum. alteri aequum.*

Természetesen a szabadelvű párt, azért a maga többségéről, mely őt megilleti, le nem mondhat, mert saját meggyőződése szerint törekednie kell megvalósítani azt, mit helyesnek tart.

Egyébként kijelenti, hogy a debreczeni szabadelvű párt programja nem differálhat az országos szabadelvűpárt programjától.

A menyasszony.

Irta: Schmidt Edgar.

(Vége.)

Szülei olyan csendesen léptek be a szobába, hogy a menyasszony nem is hallotta meg lépteik neszét, s tekintete a messze távolba mélyedt mintha valami nehéz talányt akarna megfejteni. A szünek egyetértően néznek egymásra s nem akarják a „gyermeket” — mint ahogy ők hívják a tizenkilenc esztendő menyasszonyt — ábrándozásában megzavarni. Ugyis az utolsó estét tölti már nálunk, s miöön most lányuk az ablakon kinézve elmereng, ezzel bizonyára boldog gyermek évei tanyájától bucsuzik el.

A közeli toronyban tizet üt az óra, s ez az óraütés arra emlékezteti a menyasszonyt, hogy, mint rendszeren, most is aludni térjen. Lassan kinyitja az ablakot és kikiált rajta:

— Isten veled, kedves város, holnap ilyenkor már nem látsz engem!.. Holnap! — ismétli, édesen, boldogan mosolyog: a fájdalom forró könnyei peregnék szépen egymásután az ablak deszkájára.

A lányka csak most látja meg a szüleit, akik úgy tesznek, mintha éppen akkor léptek volna be a szobába s mintha nem

hallották volna leányuk előbbi szavait. Mint ahogy mindig szokta, most is odalép az anyjához, s száját csókra nyújtja neki; jó éjt kívánó csókra. Anyja a kebelére vonja a szép szöke fejét s kezét áldólag teszi rá, nem szól egy szót sem, mintha csak ki volna cserélve. Mi baja lehet? Jóval hamarabb is kimegy a szobából, mint máskor szokott, még atyjánál is előbb, pedig mindig a mama szokott későbbben elmenni. Édes atyja, aki máskor tréfás, jókedvű szokott lenni, ma nagyon is komolynak látszik. Mikor menyasszonylánya a kezét nyújtja neki, a keblére öleli őt s megindult hangon így szól hozzá:

— „Hiszen még te nagyon fiatal vagy!”

Majd megcsókolja a leányt tisztán, szüziesség homlokát e szavakkal:

— Jól aludjál az utolsó éjjel atyád házában.

Ezután már nemsokára az ő kedves szobácskájában, az ágyán fektött az ifju lányka.

Eloítja a gyertyát és imádkozik. Ezelőtt is így tett mindig, s az álom istene hamarosan el is ringatta a kedves lánykát. Mért nem bír aludni ma? Hiszen édes apja is szép álmokat kívánt neki ma éjszakára, és ime még sem bír elaludni. Ó, mi mindenre nem gondol ő most! Völegényére... vajjon

alszik-e már? Milyen lehet kisgyerek-korában? A menyasszony még most is élénken emlékszik, milyen volt mint kis iskolásleány. Emlékszik még azokra a tarka ruhácskára is, amelyeket akkor viselt, mind azokra a játékszerekre, amik akkor voltak neki, és a babákra — különösen arra, amit a nagyapjától kapott, s amelynek minden ruháját a saját kacsóival varta és ezért nem is adta oda Magdának. Ugyan milyen ruha is van most azon a babun? Holnap meg kell néznie. De hiszen holnap az esküvője napja van... és jön a sok látogató... a sok vendég... bizony hamar elérkezik az elutazás ideje. De a babát mégis csak meg kell látnia, s az ifju menyasszony megint fölkel az ágyából, magára ölti reggeli pongyoláját, meggyújtja a gyertyát s kiveszi a gyermekruhaszekrényből, mely még most az ő szobácskájában áll — a nagy babát. Csakugyan, a kék ruha van rajta, amit a nagyapa Páristól hozott neki. Titokban még mint nagy lány is játszott vele a menyasszony akárhányszor, hogy Magda meg ne lássa és el ne kérje tőle. És hány-szor sirt a szegény kis Magda, ha mégis „meglátta”, hogy nőjének milyen szép hajas babája van. Szegény kis Magda, holnap már neked adom a babát — örülsz te még annak, bár nagy lányka vagy már. És

E programnak, mely a kormánynak s a főnököknek is programja teljes meggyőződésével követi és képviseli, anélkül jelenlegi helyén nem is volna. Itven képviseli főnökök programját, mely nem más mint minden jogos igénynek törvényes és közökkel igazságos kielégítése, vagyis a jog, törvény és igazság.

Polgár polgárnak a jogát el nem vonhatja.

Határozati javaslata gyakorlati megoldását előlezza annak, hogy titkatom nyújtásuk a város ügyei intézésében részt venni mindazoknak, kiket megillet.

Fejtegette azután a különbséget, mely az országos szab. e. párt és a törvényhatósági párt közt létezik. Politikai tekintetben különbség nem lehet, azonban a városi pártnak más feladata is van s ez a városi ügyek intézése, melyet politikai pártszempontból, nem tart helyesen intézhetőnek. Felhozta például azt, hogy ha a városnak 10 bikája legel a Hortobágyon, mi köze lehet a politikának ahhoz, hogy ez a 10 bika a Hortobágyon ezen vagy azon részén legeljen. Ilyen a vízvezeték — és még számos más kérdés.

Fejtegette végül annak az előnyeit, ha városi ügyek intézésében mindenki részt vesz s abból az ellenzék ki nem rekesztetik.

Nem kértli ugyan, hogy a szabadelvű párt meg fogja őt érteni, volt alkalma egyeseket megkérdeni, hogy számíthat-e a párt támogatására.

Azt is mondta neki, hogy: van a pártnak egy kisebb frakciója mely nem valami nagy örömmel fogadta jövetelét s a melynek az ő személye nem valami kedves, meglehet, mindenki rokonszenvét nem vindicálhatja magának, azt azonban kijelenti, hogy a ki ezt a programot el nem fogadja, az vonja le a köv. tkezményeket magára, a ki ezen programot magáénak nem vallja, az nem lehet szabadelvű párti; s a ki ezen programot minden utókövetkeztetés nélkül el nem fogadja, az nem lehet tagja a szabadelvű pártnak. Ezt azonban, hogy bekövetkezzék, nem gondolja. Régi magyar hűség, hogy a kihez hosszú időn át ragaszkodik valaki, ahhoz kegyelettel ragaszkodik, ez ellen semmi kifogása nem lehet.

most már annak örül a menyasszony, hogy mily nagy örömet szerez a hűgának holnap! Ó, mily későre jár már az idő! Pedig holnap „üdenek” kell lennie. Gyorsan az ágyba!

A menyasszony megint csak eloltja a gyertyát, kezét összekulcsolja és imádkozik — a maga és kedvesei boldogságáért s vőlegénye tartós, állandó, örök szerelméért. Az ő képével alszik el — utólszor a szülői házban.

A nyári nap már magasán jár az égen és az anya halk, nesztelen léptekkel közeledik a még szenderegő menyasszony ágyához. Mily nagy boldogság sugárzik a lányka ártatlan gyermekarcáról, az ő lányáéról, akit ma elvisznek tőle! És lehajol hozzá a szerető anya, ma még a szülői ház védőszárnyainak oltalma alatt nyugszik az ő édes, kedves lánya, s ma még az anva csókjának szabad őt fölkelteni édes, gondtalan álmából. Még csak ma, s azután el kell szakadnia a szülőktől a gyöngédlelkű édes leánynak, hogy magára vállalja az asszonyi méltóságot és az asszonyi terheket, s hogy a házasság kötelmeit teljesítse.

Mikor az anya lehajol alvó leányához, a menyasszony fölbred s kérdő szemekkel néz bele a napsugaras nyári reggelbe... az esküvő napjának reggelébe...

Ó a párt egységet fennakarja tartani s aki azt megbontani akarja, az hasznos és hazafias dolgot nem tesz. Kevesen vagyunk úgy mond, ha valaha össze kellett tartani annak most van itt az ideje.

Megemlíti, hogy a törvényhatósági közgyűlés elé most jön a kérelem, hogy a bizottsági tagok száma a lakosság növekedésének megfelelőleg emeltessék. E tekintetben eltérők lehetnek a nézetek s ez iránt beszerezte az információt s azt a felvilágosítást adhatja, hogy a miniszter annak minden körülmény közt helyt fog adni. Ne álltassuk magunkat, — ez által a független párti biz. tagok száma tetemesen fog emelkedni. — Most van szükség az egységre s a személyes szempontoktól eltekintve a fődologban egyet értenünk.

Az országos szab. e. párt minden tagjának nézete sem egyező minden kérdésben, de magasabb országos érdekből mindenki alárendeli nézetét a többségnek.

Ajánlja elfogadásra javaslatát.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Viharos ülés a képviselőházban.

— Távirati tudósítás. —

Apponyi Albert gróf elnökölt.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után

Plósz Sándor igazságügyminiszter benyújtotta a polgári perrendtartás reformjáról szóló törvényjavaslatot.

A költségvetés tárgyalása.

Hortoványi József a kisbirtokos osztály elzúllásáról beszél. A 15 év előtt még oly hatalmas osztály ma már teljesen tönkrement. Majd az általános pénzügyi helyzet politikai fejtegetésére tér át s azok hibáit sorolja fel. Szól ezután az utóbbi idők mozgalmairól, a demokratizmusról, elitéli Váczonyi fellépéséről. 1848-ban érvényesült az igazi demokratizmus, midőn a szabadságharcban együtt küzdött a főnemes a nemessel és a paraszttal. (Zajos helyeslés a szélsőbalon és a néppárton.)

Rakovszky István: Ez az igazi demokratizmus. Nem a pökhendi demokratizmus!

Hortoványi József áttér ezután a kereskedelmi és a vámszerződés tárgyalására s azt tartja, hogy legfőbb ideje, hogy az ország Ausztria zsarnoksága alól felszabaduljon s ez csak az önálló vámterület felállítása által lehetséges. Nem fogadja el a költségvetést. (Élénk helyeslés a szélsőbalon és a néppárton.)

Miklós Ödön. Az előadó rámutatott arra, mit jelent egy országra nézve a rendezett költségvetés, de az bizonyos, hogy tekintve, az eddigi nagy igénybevételét az állam erejének, nem lehet tagadni egyes aggasztó jelenséget. A gazdasági osztály helyzete szomorú. A gazdaság hanyatlak, nagy kárára van a kivándorlás, mely már valóságos lázas mániává fejlődött. Meg kell vizsgálni, mi oka ennek a kivándorlásnak, bár bizonyos, hogy az a pénz, melyet a kivándorló haza küld oly varázs, mely ellen küzdeni alig lehet. Igazán nem tudja, miféle intézkedés volna lehetséges.

Azonban az ipar és kereskedelem helyzete is szomorú. Az iparvállalatokat villanyozni kell s ebben megnyugtató a pénzügyminiszter azon törekvése, hogy a konkurencziát nem enged az ipar terén. Ösmer oly intézményeket, melyekkel az államháztartás baján segíteni lehetne.

Felkiáltások: Például?

Miklós Ödön: Ilyen az adóreform. A

pótadó csökkentése, a szászmonopolium behozatala. Szólt Kálmán mint pénzügyminiszter, már tervbe vette e bajok orvoslását.

A költségvetést különben, mert bizalommal van a kormány iránt elfogadja.

Csávolszky Lajos: A kormány kötelessége lenne, hogy a költségvetést idejében beterjeszse. Erről törvény is intézkedik, de ki törődik nálunk a törvényvel. A pénzügyminiszter nem alkalmazkodik a törvényhez. Azt mondják, hogy a miniszter nem cselekszik a minisztertanács nélkül. Hat mi az a minisztertanács? Egy értekezlet, amelyen a felelős férfiak összegyűnnek, de ez az értekezlet nincs hivatva törvényeket alkotni, vagy azokat önkényesen magyarázni.

Törvényt változtatni vagy módosítani, csupán az országgyűlés van hivatva, nem pedig a minisztertanács. Ezután erős szavakkal bírálja a pénzügyminiszter működését.

Lengyel Zoltán: Azért a kabinet gyöngye.

Pichler Győző: Azt mondja meg menyit a titkos főlőség. (Derűtség.)

Csávolszky: Kimutatja a magán pénzügyintézeteknél elhelyezett állampénzeket.

Zajos közbekialítások a szélsőbalon: Szép helyen vannak!

Csávolszky: Összesen 134 millió. E pénzek kifoszják a szegény népet az utolsó fillérekig, megrontja a kisgazdákat. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbalon.) Más országban ha főlőség van, ezt adócsökkentésre használják, de Lukács így gyűmölcsözteti ezt. A miniszternek az ipar, kereskedelem felemelése, a magyar véderő felállítása, szóval a nemzeti aspirációk apró-cseprő dolgok, ő maga mondotta. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.)

Nessi Pál: Ne mosolyogjon ezen a pénzügyminiszter ur!

Csávolszky: Azt mondja a miniszter, takarékoskodjon a nép. De hát mivel? Azzal a darab kenyérral, amije napról-napra van? A pénzügyminiszter az adóreform kérdésével nem is játékot űz már, de az valósággal humbug. A pénzügyminiszter azt mondja, hogy a reformokat akkor lépteti életbe, ha a gazdasági viszonyok javulnak. Szerinte bolond doktor az, ki előbb gyógyulást kíván a betegtől s azután akar adni orvosságot. (Zajos éljenzés és taps balról.) Most kell a bajokon segíteni, nem amikor kívándorol az egész ország. Teljes bizalmatlan a pénzügyminiszterrel szemben és ezért Kossuth javaslatát fogadja el.

Lindner Győző szász képviselő pártja nevében kíván szólni.

Közbekialítások: Hányan vannak? (Derűtség.)

Lindner: Az 1868-iki nemzetiségi törvény megengedi a nemzetiségieknek nyelvük használatát.

Pichler: És a német politika, mely a lengyeleket letiporja! (Nagy zaj. Rendre! Az elnök csenget. A szász képviselők zajosan követelik Pichler rendreutasítását. Kiáltások a szélső balon: Magyar hazafiak legyenek!)

Kiáltások a szászok részéről: Mindnyájan a haza gyermekei vagyunk!

Pichler kiáll a Ház közepére: Ez az ur tanította a kolozsvári egyetemen a közjogot! (Rendre!)

Dániel elnök rendreutasítja Pichlert.

Lindner: A szászok nem dicsőítik a porosz eljárást.

B r h a: Osztrák viszonyokat akar itt létesíteni!

Lindner: Elismeri a magyar nemzet vezérlő szerepét az 1848. trv. 44. szakasza határában belül. (Nagy zaj.) A magyar nemzet fájánál, értelmisége és számánál fogva

vezérszerepre hivatott. De midőn ezt elismeri, az még nem jelenti azt, hogy a magyar nyelv supremációját feltétlenül elismerik.

Óriási zaj támadt.

— Ezt a magyar parlamentben tűrni nem lehet.

— Rendre! Rendre!

— Elnök! Miért nem utasítja rendre? Hogy tűrheti ezt? kiáltották sűrűen.

Zichy Jenő az elnökhöz sietett és valamit sugott neki. Az elnök csenget. Egy percze nyugalom van. Dániel a szónokat a Ház oasztalan tetszése közt rendre utasítja. (Helyeslés, taps.)

Ezután Lindner meggyugodtan, óvatosan bevégezte beszédét.

A tulajdonképeni botrány ezután keletkezett. Az egész Ház izgatottan tárgyalta még az előbbi eseményeket, midőn felszólt Hortoványi képviselő, a demokratiáról szólva, szóvá tette Vázsonyi debreczeni szereplését is.

Vázsonyi Vilmos nagy meglepetésre felállott s személyes kérdésben szót kért.

Beszélni akar, de lárma, zaj keletkezik, hogy nem tud szóhoz jutni.

— Ki bántotta magát! Mit akar!

Nagynehezen hallani szavát, de csak annyit, hogy a parlamentben egyedül ő a demokrata képviselő. A tüntetéseért, nem felelős.

Rakovszky: Az ablakbeverések!

Vázsonyi: A tüntetésektől távol állottam.

Rakovszky: Igen, mert megugrott!

Vázsonyi erre a közbeszólásra rendkívül ingerült lett és magából kikelve kiáltja Rakovszkynak:

— Hazugság!

Leírhatatlan az a jelenet, a mi Vázsonyinak ezen kijelentésére keletkezett. A képviselők minden oldalon felugráltak helyeikről, zaj, lárma keletkezett. Az elnök folytonosan csenget, de nem tudja a felzúgott kedélyeket lecsillapítani.

— Rendre! Rendre!

Fáy István a középre megy és erőteljes hangon elkiáltja:

— Nem tűrjük meg! Menjen innen!

A zaj tovább tart.

Vázsonyi sápadtan áll helyén, de a lárma miatt nem jut szóhoz.

Végre a zajcsillapultával annyit mond: Az újságokra értettem, melyek azt írták rólam, hogy megugrottam.

Fáy István izgatottan visszakiajt:

— Hiszen a szemébe mondta Rakovszkynak.

Vázsonyi: Ha állítja, bizonyítsa is be!

A zaj, a lárma fokozódik.

Vázsonyi sápadtan áll, beszélni szeretne, de a lárma miatt nem jut szóhoz. Beszél, kezével hadonázik és a nagy zajban a beszédéből csak annyit lehet megérteni, hogy a történelem nemeseit sohasem gyálázta.

Rakovszky a nagy zajban odakiált:

— Hát a kulturbestiák!

Vázsonyi: Ugy látszik, ez a szó meg-tetszett az uraknak!

Erre ismét kitört a már csillapulni kezdő lárma:

— Nem tetszett meg!

— Szégyen, gyalázat!

Vázsonyi sápadtan ül.

A képviselők úgy a jobb, mint a baloldaltól középre tódulnak s folyton kiabálnak:

— Szégyen, gyalázat!

— Itt ne beszéljen!

— Nem tűrjük!

Fáy István közbekiajt:

— Mi is demokraták vagyunk, de nem ilyenek.

— Az elnök ezalatt folyton csenget, de eredmény nélkül.

Rend nincs, lárma, kiabálás nem akar szünni, mindenfelől hallatszik:

— Nem tűrjük meg!

Rakovszky az óriási zajban feláll és beszélni kezd:

— Azon kijelentésem, hogy Vázsonyi képviselő ur megugrott, visszavonom. Nem ugrott meg, hanem óvatosan visszavonult, elbujt. Ha valaki tisztességes akciókat akar kezdeni, álljon a nép élére és ne bujjék el. Amikor én valamely akciókat kezdeményezek, az élére is állok.

Vázsonyi elhagyja helyét, középre megy és válaszolni akar Rakovszkynak. A zaj és lárma leírhatatlan, nem hagyják beszélni.

Vázsonyi a függetlenségi párt helyéről beszélt.

Fáy, Lengyel s mások folyton kiabálnak:

— Menjen innen, nem tűrjük, hogy itt beszéljen!

Vázsonyi a szünet alatt távozott.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Két petízió. (Távirat.) A görgői kerület Várady Károly pártunkivüli függetlenségét választván képviselőjévé, a választást megtámadták az ellenpártiak s a tárgyalást mára tüzte ki a Kuria. Minthogy azonban a petíziót visszavonták, a tárgyalás elmaradt. — A temes-rékási választás ügyében, két napon át tartott tárgyalás után, a Kuria ma délben hirdette ki a határozatot. A kerület mandátumát dr. Lendl Adolf szabadelvű-párti nyerte el, ám a választás ellen az ellenjelölt, Joanovits Sándor temesmegyei főjegyző híve dr. Lehotzky Antal fővárosi ügyvéd utján petícióval éltek. Vesztegetést, etetés-ítatást és pressziót panaszoltak. A Kuria elrendelte a vizsgálatot.

* A hosszú-pályii legények. A debreczeni kir. törvényszék tegnap délután Széőke István dr. elnöklete alatt érdekes ügyet tárgyalt. Egy sereg hosszú-pályii legényember vallomása kölcsönzött különös érdekességet a tárgyalásnak. Valami verekedés miatt kerültek a törvényszék elé és a mint a vallomásokból kitűnik, igen megbecsülik egymást a hosszú-pályii legények, mert a vádlott Faragó Gyula ellen nem igen akarnak vallani.

A dolog előzményei a következők:

A múlt év tavaszán egy vasárnap délután együtt mulatott egy csapházban Hosszu-Pályi község aranyifjúsága. A mulatással és az ifjúsággal természetesen vele jár a verekedés is és ez alkalommal épen neu esett kivétel a dologban. Faragó Gyula, egyik köpezős legény miután nem csekély mennyiségű pálinkát szedett magába, összekülönbözött egy Gulyás István nevű pajtásával. A többiekben felébredt a békesség érzete és a két verekedőt kituszkolták az ajtón. A verekedésnek hamar híre ment és pár percz mulva megjelent a korcsmában három ott időző csendőr is.

Ebből keletkezett aztán a tulajdonképeni baj. A csendőrszervező kirántotta a kardját és rákiáltott a legényekre, hogy ne merjen mocczanni egyik sem. A kituszkolt Faragó Gyula ekkor tért vissza, a kezében

baltával. Mikor a csendőrök a baltát meglátták, Faragónak szegezték a szuronyokat, de az a felszólítás után sem akarta kiadni kezéből. Az őrsvezető ekkor odaugrott és kicsavarta a kezéből, de ezalatt Faragó torkon ragadta a csendőrt.

Hatóság elleni erőszak miatt ült a vádlottak padján tegnap délután Faragó Gyula. A törvényszék kihallgatta a hosszú-pályii legényeket, de azt, hogy Faragónál balta lett volna, vagy torkon ragadta volna a csendőrt, egyik sem látta. A kir. törvényszék mindazonáltal beigazoltak vette a vádat és Faragó Gyulát 14 napi elzárásra ítélte.

Megkötözött finanszok.

— Saját tudósítónktól. —

Veszedelemes helyzetbe jutott a mult szombaton két pénzügyőr Szadán. Vajna Imre és Jakab Gyula — mint levelezők jelenti — arról értesültek, hogy Gerbics György szadai lakos házában nagy mennyiségű magyar dohány van elrejtve. A két pénzügyőr kiment Szadára, egy községi esküdtet vettek magukhoz s azzal elindultak Gerbics házához. Először is a lakást és a padlást kutatták át, itt azonban nem találtak semmit s Gerbics ki is jelentette, hogy ő nála hiába kutatnak, mert ő neki egy le-vél dohányja sincs.

Az épületek átkutatása után a pénzügyőrök a kertbe indultak, hogy az ott összerakott szárukopokat is átkutassák. Eközben az egyik szomszéd odaszólt Szérics Illés esküdtbőz, hogy a felesége leesett a padlásról és összetörte magát. Szérics erre a hírre ott hagyta a pénzügyőröket és elfutott haza. Gerbics és a szomszédok egyszerre megrohanták a mit sem sejtő pénzügyőröket, bevonszolák őket a pinczébe, ott a szájukat bekötözték, kezeiket pedig hátra kötözték s azután az ajtót rájuk zárták. Nemsokára visszaérkezett Szérics esküdt, akinek azonban azt mondták, hogy a pénzügyőrök már eltávoztak.

Gerbics az esküdt távozása után szomszédjai segítségével kocsira rakta a kupkőz rejtve volt dohányt és elszállították máshová. A pénzügyőröket pedig éjnek idején kivitték a határba s miután előbb minden tőlényt elszedtek tőlük, szabadon bocsátották őket. A csendőrség most erőlyes nyomozást indított a két pénzügyőr megkötözése miatt s Gerbicsot és Liszkó Antal szomszédját bekísérték a járásbirósághoz.

SZINHÁZ.

A boszorkányvár. A heti műsorban előre jelzett Gasparone előadása közbejött akadályok miatt ismét elmaradt s helyette a Boszorkányvárt rántották elő. — Eleinte kedvetlenül vettük a cserét, de a pompás előadás, melyben a Millöcker bájos operettjét élveztük teljesen kárpótolt bennünket az elmaradt Gasparone-ért. — A Komlóssy Emma bájos kedves Veruskája, a Reviczky Etel kifogástalan és zajos tapsokkal honorált énekszámait megvetették alapját az előadás sikerének. Karacs Imre pompásan énekelte a Józsi csordás énekezeit hangja tisztán, szépen csengett. Ami Székely Gyulát illeti, nála el kell tekintünk még a játék fogynatékosságától, belőle a gyakorlat fog jó színészt faragni, a szép hangja

meg van hozzá. A kar kifogástalan volt, különösen a finálékban produkált hatalmas együtteseket. Mentől több ilyen operette előadást! (—i.)

Nevezetes kastély. Ma este kerül bemutatásra Brisson legújabb vígjátéka, a Nevezetes kastély, mely iránt élénk érdeklődést mutat a közönség. A szellemes vígjátékban kitűnő szerepekhez jutottak Kiss Irén, Szabó Irma és Odry, de különösen Komjáthy, kinek szerepe körül forog az egész cselekmény s állandóan a színpadon van. Az érdekesnek ígérkező est elé kíváncsian nézhet a közönség.

ÚJDONSÁGOK.

* **Árvaügyi gyűlés.** A debreczeni ev. ref. egyház árvaügyi bizottsága január hó 31-én délután 4 órakor az egyház tanácstermében ülést tart. Tárgyak: Folyó ügyek.

* **Székely-estés a Csokonai-körben.** A Csokonai-kör választmánya elhatározta, hogy a legközelebbi felolvasó ülését a székelymentő-akció javára fogja tartani. E felolvasó ülés egyik érdekessége abból fog állani, hogy a műsor minden pontját tisztán székely szereplők, lehetőleg székely tárgyakkal töltik be. De máskülönben is a szokottnál nagyobb szabásúnak és fényes sikerűnek ígérkezik. A székely akció budapesti vezetői, a legkiválóbb Székely írók jönnek le ez alkalomra és teszik tartalmassá a Csokonai-kör székely estélyét. Közreműködő-üket eddigelé feltétlenül megígérték: Benedek Elek, a Kisfaludy-Társaság, Jakab Ödön, a Kisfaludy- és Petőfi-Társaság tagja, a kikhez minden valószínűség szerint csatlakozni fognak Jancsó Benedek, a híres publicista és Gaál Mózes, a kedvelt ifjúsági író. A helyi szereplők közül megemlítjük Benedek János orsz. képviselőt és Székely Gyulát, a szintársulat tagját. Debreczen művelt Társadalmá, melyben ugyis nagy számmal vannak székely származású előkelő emberek és a mely mindig különös szeretettel viseltetett a székely föld és népe iránt, bizonyára örömmel hallja e hírt és igyekezni fog anyagilag is fényes sikerűvé tenni a Csokonai-kör felolvasó ülését, melynek egész jövedelme a székely akció hazafias és jótékony céljára van szánva.

* **Az angol klub** elnöksége értesíti a tagokat, hogy ma este 6 órakor, valamint ezután minden kedden és csütörtökön rendszeres összejöveteleket tartanak a kör Simonffy-utcai helyiségében.

* **Álarozos-bál Debreczenben.** Schaf János táncztanító s egy vele működő rendezőbizottság február 9-én, farsang utolsó vasárnapján zártkörű álarozos és jelmezes bohóczestélyt rendeznek a Korona vendéglőben. Az álarozosbál este 7 órakor az álarozosok felvonulásával veszi kezdetét, a kik között különféle díjakat is kiosztanak, a szerint, hogy ki a legszebb, legutabb, leg-

komikusabb, legügyesebb, legnyugább, avagy a legszerényebb álarozos. Az álarozosbálra 2 korona a belépő díj. Kezdeté este 7 órakor és vége — a meghívó szerint — amikor jól esik.

* **Kettős esküvő.** Imre István helybeli kereskedő Kovács Erzsébetnek és Orosz József gépész-kovács, Imre Erzsébetnek ma délután fél négy órakor esküszik örök hűséget a Nagytemplomban. Az egyházi szertartást Szilágyi Imre nyirbogatí ev. ref. lelkész fogja végezni.

* **Eskütétel a tanács előtt.** Érdekes és megható mozzanat játszódtott le tegnap délelőtt Debreczen város tanácsa előtt Puky Gyula főispán elnökelete alatt ugyanis gyűlést tartott a városi tanács, hogy a mai közgyűlési tárgyakat előkészítse. A tanácskozás azonban rövid időre megszakadt és ez idő alatt nyolcz ember, kik a városi nyomdában működnek, tették le a hivatalos esküt a tanács előtt azon alkalomból, hogy állandó nyugdíjképes alkalmazottakká lettek. *Várakozó* Gyula főgépmeister, *Fuhrmann* Lajos, *László* Imre, *Szabó* István, *Hegedüs* Károly és *Péntek* István betűszedők, *Wurtzl* Ferencz tömöntő és betűraktárnok, továbbá *Farkas* Ágoston papirraktárnok tettek esküt. Az eskümintát *Komlóssy* főjegyző olvasta fel a város új nyugdíjképes alkalmazottai előtt, majd az eskütétel után *Puky* Gyula főispán intézett hozzájuk buzdító, megleghangu beszédet, mire az ünneplés aktus véget ért.

* **Bacsoni Lajos dr. meghalt.** Debreczen város társadalmának egyik előkelő tagja, a jogakadémiának huszonötéven át volt kiváló képességű, nagy tudományú tanára: Bacsoni Lajos dr. dőlt ki tegnap az élők sorából. Az elhunyt tanárt már régebben megtámadta a tüdőbaj és sorvasztó betegsége miatt egy idő óta nem is gyakorolta hivatását, a mely amnyira a szívéhez nőtt. A debreczeni ifjúság rajongva szerette az elhunyt tanárt. Az utóbbi hetekben végleg elgyengítette Bacsoni Lajost a tüdején rágódó betegség. Jó barátai és ismerősei napról-napra várták a halál bekövetkezését, a mely egy becsületes, nagy munkában eltöltött életet oltott ki. Az elhalt tanár életrajzi adatait a következőkben ismertetjük. Bacsoni Lajos dr. Kis-Bacsonban 1851-ben augusztus 10-én született. 1885. évi augusztus 15-én lett debreczeni tanárrá, 1886. február 10-én tartotta meg tanári székfoglaló beszédét a „Statisztikai tudományok fejlődéséről.“ Azelőtt a sárospataki főiskolán tanárkodott; Debreczenbe a Kassay Sámuel jogtanár helyére választották meg a statisztika és államszámviteltan tanszékére. Sorrend szerint ő volt a jogakadémián a 13-ik rendes tanár, mióta a jogakadémia fennáll. A jogkari dékánosság felállítására az ő indítványára történt; s a most folyó átalakítás munkálatait is ő készítette. *Bacsoni* Lajos dr. elhunyt alkalmából

az utolsó tisztességet pompával és halotthoz méltóan rendezik azok, akik életében oly nagyon szerették a rokonszenves tanárt. A mélyen sujtott család a következő gyászjelentést adta ki:

„Mély fájdalommal jelentjük az összes rokonság nevében is, hogy dr. Bacsoni Lajos ev. ref. jogakadémiai tanár, a debreczeni ev. ref. főiskola igazgatótanácsának s az ev. ref. egyetemes tanügyi bizottságnak tagja, a tisztántuli ev. ref. egyházkerület aljegyzője folyó hó 29-én reggeli 7 órakor, életének 51-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Kedves halottunk hült tetemeit január hó 31-én, délelőtt 10 órakor az Egyháztér 5. sz. háztól, az ev. ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után, a Kossuth-utcai temetőbe fogjuk eltemetni. Debreczenben 1902. január 29. Özv. dr. Bacsoni Lajosné, szül. Orbán Emma, neje: Ferencz, Sára, Sándor, Jolán gyermekei. Özv. Bacsoni Ádámné, született Soós Rákhel, édesanyja. Özvegy Orbán Józsefné szül. Terhes Róza anyósa. Testvérei: Gábor, István nejevel Vincze Amália; Ilona, Ádám nejevel Pusztay Margittal. Sógorai: Dr. Orbán József nejevel Peleskei Rózával; Dr. Orbán Barna nejevel Midy Ilonával. Sógornője Orbán Róza.

A jogakadémia polgársága ezenkívül külön felhívást bocsátott ki, melyben felszólítja a debreczeni jogakadémia hallgatóit, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg a temetésén és annak díszét mindenképen emelni igyekezzenek.

* **Komárom, Debreczen és a vándor-czigányok.** Örökös baj van a sátorozó Fáraokkal. Nincs vármegye, amelynek határában megtűrnék őket, nincs megye, hol ne lennének üldöztetésnek kitéve. S ezt az üldöztetést nagyon is megédemlik. Ahol megjelennek, egymásután tűnik el a falukból s a városokból minden jószág. Nincs az az Argus szem, mely felügyelni tudna rájuk. Komárom-vármegye törvényhatósága közös akciókat akar indítani a czigányok ellen való védekezésről s ez irányban feliratot intézett a képviselőházhoz. — Tegnap érkezett Debreczen tanácsához Komárom-vármegye átirata, melyben feliratának pártolását s esetleg hasonló szelleműnek szerkesztését kéri.

* **Igyunk** szénsavval telített ebési ártézi forrásvíz, vegyírtá, legjobb, leg-egészségesebb, legüdiőbb ital. Ládákban nézhez szállítva félliterenként 4 fillér, szén-sav nélkül ivóvíz másfél literenként 8 fillér. Kapható mindenütt. Főraktár Piac, 7.

* **Igaz jószág nem vesz el.** Három évvel ezelőtt történt, hogy a kis Eklí Erzsike tulaezüst óráját lánczával együtt elveszítette. Szülei annak idején rendőrileg és hírlapilag is köröztették, de az elveszett tárgyaknak nem akadtak nyomára. Tegnap délután egy fiatal ember állított be Pintér Gusztáv helybeli ékszerész üzletébe és egy elszakadt lánczot adott át javítás végett. — Pintér az átvett lánczban felismerte az Eklí Erzsike által elvesztett lánczot, melyet az órával együtt ő adott el a kis leány szüleinek. Az ékszerész felfedezéséről értesítette Eklíket, akik szintén felismerték benne az elveszett lánczot. Ennek alapján nyomban értesítették a rendőrséget, mely a lánczot lefoglalta és megindította a vizsgálatot.

* Kinek kell gyermek? Két szegény asszony jött be hozzánk a szerkesztőségbe és keservesen panaszkodtak szomorú, nehéz helyzetükről, mely arra kényszeríti őket, hogy egyetlen gyermeküket a jószívű emberek könyörületeségére bizzák. Lapunk utján kéri a nagy közönséget, hogy fogadják örökbe gyermekeiket. Két szép gyermek, az egyik fiú, a másik leány. Az első hét, a másik tíz éves. A fiú anyja Soltész Erzsébet, lakik Agárdi-utca 41. szám, a leány anyja Fejér Sándorné, lakik Homok-utca 139-ik szám alatt.

* A Bika szálloda bérlete ügyében mai ülésén dönt a városi közgyűlés. A bérletre Hauer Bertalant, az „Angol királynő” szálloda bérletjét ajánlja a tanács, akit a pályázók között erre a legméltóbbnak talált. Hauer megérdemelte az előlegezett bizalmat, mert hiszen az Angol királynő szállodában megmutatta, milyen kiváló szakember. Abból a szállodából, amely elődjei kezében tengett-lengett, fényes, kitűnő hírnevű és látogatott üzletet is teremtett. Ha a városi közgyűlés is megtisztelti bizalmával, munkakedve, szakértelme és szorgalmával hasonlóan igyekezni fog a Bika szállodát is a megillető helyre és névre emelni.

* Hová lettek a cipők? A csalásnak egyik ravasz fufanggal végrehajtott nemével van most elfoglalva a rendőrség, melyet csak a közönség okulására iktatunk ide. Egy helybeli lakos ugyanis egyik főtéri cipészüzletből hat pár cipőt vitetett lakására, hogy azokból kiválassza azt, melyik alkalmas lábára. A kereskedő estenden küldte el a hat pár cipőt s mert az illető nem volt otthon, otthagya azzal, hogy majd holnap érte meg. Másnap érte is ment egy fiú a cipőkért, melyet a megrendelő hiánytalanul átadott, mondván, hogy nem talált közülete egyet sem alkalmasnak. Alig távozott el a fiú, jött egy másik és kérte a tegnapi által odavitt cipőket. Most kölcsönös magyarázások következtek. — A megrendelő sietett a kereskedőhöz felvilágosítást kérni. A kereskedő azonban nem kapta meg a hat pár cipőt s így a megrendelő egy csalónak adta ki a cipőket. Az ügyet mindketten feljelentették a rendőrségnél.

* Kőműves iparosok és segédek tánczvigalma. A debreczeni kőművesiparosok és segédek önképző- és betegsegélyező-egylete pénztári alapja javára február 1-én a Korona vendéglőben zártkörű téli táncmulatságot rendeznek. A zenét Kiss Gyula zenekara szolgáltatja. Belépti díj 70 krajczár. Kezdete este pont 7 órakor.

* A debreczeni asztalos ifjuság ez uton is kifejezi hálását köszönetét kedves vendégeinek, akik látogatásukkal a folyó hó 19-én tartott tánczvigalmukon megtisztelték, és egyszersmind közli a fölülfizetők névsorát. Egy volt faáru szövetkezett 20 kor., Dinyés Gyula 20 kor., Balla Lajos 11 kor., Nagy Sándor 10 kor., Liptai József 10 kor., Lamberger Ignác 10 kor., Harsányi István 10 kor., Török Bálint 8 kor., Balog Imre 8 kor., Kovács Béla 6 kor., Kiss Gyula 6 kor., Erbe Géza 5 kor., Burai István 5 kor., Menyhart Sándor 5 kor., Galamb Sándor 5 kor., Ullman Károly 5 kor., Balogh Dávid

5 kor., Kovács Sándor 5 kor., Schvarcz Vilmos 5 kor., Kocsis Imre 4 kor., Bálint József 4 kor., Sántha György 4 kor., Dankó Mihály 4 kor., Kiss József 4 kor., Szegedy Gyula 4 kor., Tamasovszky György 4 kor., Babincsak Mihály 4 kor., Neuman és Weisz 4 kor., Szabó István 4 kor., Tóth Kálmán 4 kor., Szabó István, 4 kor., Schvarcz Ármán 3 kor., Kiss Lajos 3 kor., Saff János 3 kor., Máyer János 2 kor., Tóth Gyula 2 kor., Bagdi István 2 kor., Molnár József 2 kor., Wincze János 2 kor., Szathmári Ferencz 2 kor., Biró István 2 kor., Szajkó Géza 2 kor., Kormos Gyula 2 kor., Kohn Emil 2 kor., Csöreg Péter 1 kor., Horváth István 1 kor., Suba András 1 kor.

* Kereskedő csárdás. Magyar Kálmán, a mi kedvelt népzenekarunk primása, aki már sok és hangulatos magyar nótát szerzett, pár nap előtt a kereskedők báljára is irt egy kedves csárdást. A csárdás nagy tetszést aratott s hogy a zenekedvelő közönség is megszerezhesse, Magyar Kálmán kinyomatta. A díszesen kiállított kotta-füzet most jelent meg a bálványknak ajánlva s két koronáért egy a zeneműkereskedésekben, mint a szerzőnél: Magyar Kálmánnál is kapható. A sikerült csárdás megszerzését ajánljuk a jó népdalt kedvelők figyelmébe.

* A munka jutalma. Egy első rangú, az országban a legnagyobb és egész Európában általánosan ismert ruha cégét méltó kitüntetés érte. A Neumann M. jó hírnevű férfi-, fiú- és gyermekruha cége ez, mely főtér, a magyar kir. postával szemben áll. Számos kitüntetései között, melyek üzleteinek kirakat ablakain tündökölnék, újabban még kápráztabban fog ragyogni az ő Felsége által most adományozott **csász. és magyar királyi udvari szállító czim.** A Neumann M. cégnek központja Ausztria részére Bécsben, Kärtner-ut 19. sz. alatt levő külön e célra épített palotában van, Magyarország részére pedig Budapesten, Múzeum-körut 1. sz. alatt. E cég 1845-ben alapítottott, ez időtől fogva a kintartó munka a példás szorgalom gyümölcse az lett, hogy ma már az ország nagyobb városaiban fiók telepeket állított fel, u. m. Aradon, Debreczenben, Nagyváradon, Temesvárott, Kassán, Pozsonyban, Kolozsvárott, Pécsen, Zágrábban, Fiumében, Szófiában. A két fővárostól távol lakók páratlan előnyére szolgálunk ezen fiók raktárak, mert szükségleteiket nem kell a külföld drága piacain beszerezni. Hogy tartós, csinos és szép külsejű ruhát szállít a cég — bizonyítja ezt a mai kitüntetés is, melyhez bizonyára sokan őszinte örömmel gratulálnak.

* Mennvit tubákolnak Debreczenben. Ez is statisztika. Hűségesen jegyezte fel hozzá az adatokat a nagy tőzsde, a mely a szivarok és a cigarettákról szóló kimutatása mellett statisztikát készített erről is. Az adatok szerint az elmúlt évben 1623 kiló tubákok szippantottak fel Debreczenben.

* A Takaré- és Hitelintézet zárszámadása. Ma vettük a Takaré- és Hitelintézet részvénytársaság évi jelentését és mérlegét, melyben az igazgatóság az intézet immár XXVIII-ik üzletévének eredményéről számol be a nagyközönség előtt. A zárszámadás adatai, valamint a 31,822 kor. 75 fillért kitevő múlt évi tiszta nyereség kétségtelenül beigazolják, hogy az intézetet egy csepp sem érintették azok a gyakori válságok, tömeges bukások, melyek miként az ország többi vidékén, úgy Debre-

zenben is érzékenyen sújtották a piacot. Ez természetesen első sorban és főként az intézet vezetősége előrelátásának és óvatosságának köszönhető. A részvényesekre nézve örvendetes jelenség gyanánt tűnnek fel az intézet folytonosan gyarapodó tartaléktökei, amelyek most, javasolt dotációkkal együtt immár 118.000 koronát tesznek ki, ebbe természetesen nincs beszámítva a 22.000 koronát kitevő nyugdíjalap, melyet az intézet tisztviselői számára. A mérlegben kitüntetett tiszta nyereségből az intézet 7 százalék osztalékot szánt a részvények múlt évi szelvényeinek a beváltására, míg a fennmaradó nagy összeget jórészt az intézet erejének gyarapítására fordítja az igazgatóság. Az intézet mérlegét és a február hó 9-én megtartandó közgyűlési meghívást lapunk hirdetési rovatában találhatják meg olvasóink.

* Kovács-féle Köszvényesség gyorsan elmulaszt mindennemű hűlésből származó rheumát, szaggatást fogfájást stb. Kapható kis üveggel 35 kr-ért, nagyobb és erősebb hatásúval 80 kr-ért. L. Kovács Nándor gyógyszerésznél a Fehér Hattyu gyógyszerárban.

TÁVIRATOK.

A demokraták gyűlése és tüntetése.

Budapest, jan. 29. A budapesti demokrata kör ma este gyűlést tartott, amelyen több egyetemi hallgató is megjelent. Ezek a szónokokat gyakran heves közbekiáltásokkal illették.

Bessenyei Ferencz indítványára határozati javaslatot fogadtak el, amely szerint követelik a parlamenti szólás-szabadságon ejtett sérelem megtorlását.

Polácsék Sándor heves beszédet tartott Vázsonyi mellett s kijelentette, hogy ha elégtételt nem kapnak, akkor megmozdítják az utcát és hadd folyjon a vér. Kikeit Rakovszky, Endrey, Fáy és Tóth János képviselők és Rákosi Jenő ellen. A demokraták egyik szónoka a képviselők ellen megvetését fejezte ki.

A gyűlés után este mintegy hatvan-hetven demokrata a Budapesti Hírlap szerkesztősége elé vonult, de ott a rendőrség fogadta őket. A demokraták abczugolva vonultak el, Rakovszky lakása elé mentek, de ott is a rendőrség fogadta őket. A demokraták ezután eloszlottak.

A néptanítók fizetésemelése.

Budapest, január 29. A félhivatalos Bud. Tud. könyvnyomatos lap jelenti, hogy a tisztviselők fizetésrendezésébe okvetlenül beveszik az állami tanítók fizetésemelését is.

A katolikus autonómia.

Budapest, jan. 29. Az autonómiai kongresszus mai ülésén Szemerecsányi püspök azt az indítványt tette, hogy az alapokról és alapítványokról szóló különálló szakaszok

együttesen tárgyalassanak. Apponyi Albert gróf szintén pártolólá szolt erről, de hozzátette, hogy a Schlauch bíboros nyilatkozatából azt látja, miszerint a püspöki kar oly mólosításokat remél, amelyek megadásában ő nem bizik. Miután a kongresszus Szarvasi püspök javaslatát magáévá tette, megkezdették a kérdéses szakaszok megvitatását s azok közül többet is tárgyaltak.

Apponyi és Vázsonyi.

Budapest, január 29. Apponyi Albert grófnak, a képviselőház elnökének a katolikus kongresszus délutáni ülésén referáltak arról, hogy mi történt Vázsonyi Vilossal a képviselőház ülésén s hogy a függetlenségi párt tagjai tovább nem akarnak beleegyezni abba, hogy Vázsonyi Vilmos az ő padjukba üljön. Apponyi Albert erre azt felelte:

— Akkor kénytelen lesznek Vázsonyinak külön székét felállítani.

A függetlenségi-párt Vázsonyi ellen.

Budapest, január 29. A függetlenségi-párt ma este értekezletet tartott, amelyen élesen kikeltek Vázsonyi Vilmos ellen. Vele szemben jövőbeni álláspontjukva nézve határozatot is hoztak.

A búrok harca.

Brüsszel, január 29. A „Petit Bleu” írja: Balfournak az alsóházban tett tegnapi nyilatkozatát Londonban egy magyarra rázzák, hogy a miniszter azt akarta kifejezni, hogy a németalföldi kormány a búrok nevében békeajánlatokat tett Angliának. Kijelenthetjük, hogy a búrok európai megbízottai nem tettek békeajánlatokat és senkit sem biztak meg, hogy nevükben ilyen ajánlatokat tegyen. Nem tudjuk, hogy mit közölhetett a németalföldi kormány az angollal. Nem lehetetlen, hogy a németalföldi kormány barátságából önként vállalkozott arra, hogy az angol kormánytól puhatólazzék, de lehetséges az is, hogy közleményei csakis németalföldi ügyekre vonatkoztak. A búr megbízottak mindenesetre távol állanak ettől a lépéstől.

A hitoktatás ellen.

Berlin, január 29. A centrum türelmi indítványára vonatkozólag a szociáldemokraták a birodalomgyűlésen módosítványt nyújtottak be, amelyben azt kívánják, hogy a német birodalom valamennyi iskolájában töröljék el a hitoktatást a tantárgyak sorából.

HIREK.

Éjjeli posta.

× **Agyonverte az anyját.** (Éjjeli express tudósítás.) Borzalmas eset történt a napokban Kovács községben. Mint nekünk írják, özvegy Petrik Antalné évek óta hadilábon állott a menyével s e miatt a fia már házasságának második hónapjában el-

költözött a szülei háztól a felesége szüleihez. A nyáron elhalt Petrik Antal s az egyedül maradt Petrikné megkérte a fiát, hogy költözzön hozzá s kezelje a gazdaságot. A menyecske nem szívesen ment vissza az anyósához, de a férje addig beszélt neki, míg végre ráállott. Egy-két hétig békeességben volt a két asszony, de azután az öreg Petriknéből kitört az eltitkolható anyós-teremtés és ismételve veszekedni kezdett a menyével. A fiatalok csak türték egyideig a vén asszony házsártoskodásait, de ez még jobban nekibátorította az öreg asszonyt s a multkoriban meg is verte a menyét. Vasárnap a menyecske a szüleinél volt látogatóban, honnan egy kissé későn jött haza. Amint hazaért, az öreg asszony ismét rátámadt, hogy a tehénfejést elmulasztotta és addig veszekedtek, míg az öreg asszony a kezében volt fejlődését a menyének kilenczszor a fejéhez csapta. A fiatal asszony véres fejjel sikoltva futott ki az utcára. Ekkor ért haza a férje is, aki, midőn a feleségét véresen meglátta, egy dorongot kapott fel az udvarban s azzal támadt az anyjára, akit addig püfölt míg megszűnt vonagolni. A rémes esetről a szomszédok értesítették az előjáróságot, amely intézkedett Petrik letartóztatása iránt.

× **Éjjeli dráma Budán.** (Éjjeli express tudósítás.) Budán, a bukott nők egyik tanyáján véres szerelmi dráma játszódott le ma éjszaka. Egy napszámos ember szerelmi bánatában elakarta pusztítani kedvesét, a ki azonban sértetlen maradt. A legény ezután magára fordította pisztolyát és életveszélyesen megsebesült. A véres esetről tudósítónk a következőket jelenti: Borovi János 26 éves munkás ember hetek óta állandó vendége egy Gyorskocsi-utcai rosszhírű háznak. A legény beleszeretett az egyik bukott leányba, a ki csak hitegette, csalogatta Borovit, a mig pénze volt. Az utóbbi időben Borovi is munkanélkül maradt s hogy nem tudott pénzt keríteni, kiverték a házból. — Tegnap este Borovi újból fölkereste a leányt s miután heves szemrehányásaira a leány egykedvű nevetéssel felelt, előrántotta a zsebében elrejtett revolverét s háromszor a leányra lőtt. A leány felsikoltott és elmenekült a legény elől, a kinek golyója különben nem találta a leányt. Borvi ezután a revolverét a halántékának szegezte és elsütötte. A golyó Borovin súlyos sebet ütött. Menten összeesett és most is eszméletlenül fekszik a Rókus-kórházban, a hova a mentők beszállították.

CSARNOK.

A bűntársak

— Regény —

Ita: *Thun Gyula.*

A macroisi gróf olyan meggyőző erővel s olyan hatásosan beszélt, hogy senki sem akart neki ellentmondani. Csak Jeán nem állhatta meg, hogy belekezdjen beszédébe.

— Méltóságos uram! El kell mondanom, amit megtudtam. Mindegy, akárhogy ítélnek is amaz asszony felett, büntetik, vagy kegyelmeznek neki, elmondom, hogy mi a terve neki.

— Halljuk! Halljuk!

— Ez az asszony még mindig a macroisi kastélyt bitorolja. Ott él, ott lakik, ott fogadja bűntársait, szövetségeseit s onnan intézkedik, hogy meghiusítsa a montilloni gróf boldogságát.

— Már hiába való minden, — szólott közbe a gróf.

— Természetesen hiába való, — erősítette Jeán is. — Arról neki fogalma sincs, hogy a macroisi gróf visszatért s hogy minden pillanatban ellehet rákészülve, hogy megjelenik előtte s kiúzi a kastélyból. Abban a hitben, sőt erős meggyőződésben él azaz asszony, hogy a macroisi gróf meghalt. Hiáhalónak tartja a lapokban közzétett felhívást, mert szerinte annak soha sem lesz eredménye.

— Már an!

— Ugy van és senki sem olyan nyugodt, senki sem olyan boldog ezt tudva, mint én. Ott a gyűlölséget szövök, itt a boldogság napja virradt fel.

— Folyt. köv. —

A tenger fia.

— Regény. —

Angol eredetiből fordította:

Szebenyei József.

(Folyt.)

— Szél van e mögött, mondta Troop jósolva.

— Harvey előtt ez mind csoda volt. De a legcsodásabb mindennek fölött az volt, hogy semminemű parancsozogatást nem hallott, kivéve Troop mormolását, ami rendesen azzal végződött, hogy: „Ugy ni fiam”.

— Sohse láttál ezelőtt horganyt felhuzni? kérdezte tőle Tom Platt, amint az előárboz nedves vitorlái előtt álldogált.

— Nem. Hova megyünk?

— Halászni, haltanyát keresni. Majd megtudott mielőtt egy hétig a hajón leszel. Mindez új előtted ugye? Ugy van az: az ember sohse tudja mire jut. Nézz meg engem. Sohse gondoltam volna, hogy én: Tom Platt, —

— Jobb mégis mint tizennégy dollár havonta, meg egy golyó a hasadba, szolt Troop a kerék mellől. Eressz egyet a kötélen.

— A dollár és czent mindig a legjobb, mondta Tom Platt, mialatt egy vastag kötéllel motoszkáit. De arra nem igen gondoltunk, mikor a „miss Jim Buck”-kon (Az amerikai Gemstock hadihajót érti.) forgattuk a felvonó kereket a Beanfort kikötő előtt. A Magon várból forró ágyugolyó szilánkok röpöködtek felénk és egy rettenetes vihar a tetejébe? Hol voltál te akkor Troop?

— Épen itt, vagy errefelé, felelt Disko. A kenyéremet keresem a mély vizeken. Sajnálom, hogy én is nem fogadhatlak forró szilánkokkal; de azt hiszem: majd összeférünk mégis, amig Eastern Pointhez érünk.

A hajó elején szünetlenül recsegett, ropogott minden, közben a víz fel-fel csapott és elszoródott a fedélzeten. A vitorlák-ról nagy cseppek hullottak alá és az emberek a házikó eresze alatt ödelegtek, kivéve Salters bácsit, aki a lejárón üldögélt a kezét ápolgatva.

— Jó volna tán az ellenvitorlákat felhuzni, mondá Diskó, egyik szemével a testvérjére nézve.

— Mire volna az jó? Mi a manóban pocsékoljuk a vásznat? felelt a földmivestengerész.

A kormánykerék szinte láthatatlan gyorsasággal forgott egyet Diskó kezében. Egy másodpercczel később egy óriási hullám csapott rézsutosan át a fedélzeten, Salters bácsit épen a vállai közt érte és tetőtől-

talpig eláztatta. Prűszkölve kelt föl és előre indult, a hol egy másik hullám fogta el.
(Folyt. köv.)

NYILTTÉR. *)

Nyilatkozat.

Válaszul „Számos városatyá“ által aláírt, de valójában konkurrens által a városi bizottsági tag urakhoz tegnap szétküldött körlevélre — nem akarván hasonló bűnbe esni, mint ellenfelem — tisztán csak vagyoni viszonyaimat hamisan feltüntető állításokra engedtessek meg nekem az alábbiakban röviden válaszolni, kérve az illetékes egyéneket, hogy ne hagyják magukat félrevezettetni.

Nem igaz Batthiányi-utcai házamra vonatkozó állításuk, ezen házat én a debreczeni első takarékpénztártól 42 000 koronáért törlesztésre vettem, tehát nem én adósítottam el a házat, erre már 10.000 koronát törlesztettem is, az eddigi fizetési feltételeket pontosan betartottam, a nagyerdő alatti sétakerti nyaralóm, tehát nem majorsági föld, mint gúnyosan nevezi t. konkurens, 14.000 koronámba került, ez teljesen tehermentes, bizonyíthatja a telekkönyv. — Az „Angol-királynő“ felszerelését vettem 44.000 koronáért, de oly rossz állapotban volt, hogy 26.000 koronát kellett azóta mai napig befektetnem, tehát 70 000 koronámban van, ebből törlesztetlen ez ideig 14.700 korona, tehát 55.300 korona értékű már az enyém, a fennlévő összeget pedig még 6 év alatt vagyok köteles lefizetni. Vagyonomhoz tartozik ezenkívül az „uri kaszinó“ buffetjének servise-felszerelése, a mi 9400 koronámba került, a ki kíváncsi, hogy ki van-e fizetve, szívesen szolgálok részére számlákkal. Borállományom jó, tiszta minőségű és kezelési, 14.000 koronát ér. Azonkívül ingó vagyonom, könyvecskéim, papírjaim, no meg egy kis aprópénzem is van. És hogy még fel- említem, a debreczeni Ipar- és kereskedelmi banknál már le van téve 36.000 koronáról szóló könyvecské, a mi biztosítékul fog szolgálni a „Bika“ szálloda egy évi bérössze- gére. És — horrendum dictu — hever még 3400 korona készpénzem a városi házipénz- tárnál is, mint az árverés előtt letett biz- tosíték.

A körlevél megrágalmazza m.-szigeti szereplésemet is, ahol én egy magán szállodát és az „uri-kaszinót“ kezeltem s hogy mi- képen, tanum Marmaros-Sziget egész közön- sége, mely ma is szeretettel emlékszik ottani becsületes működésemetre.

Debreczenbe jövet átvettem az elha- nyagolt „Angol királynőt“, igaz, hogy magam is alig tudtam a kezdet nehézségeivel meg küzdeni, de igyekeztem, szakértelmem foly- tán, oly nívóra emeltem becsülettel, hogy képes voltam a legnagyobb üzlettel a „Bika- val“ konkurálni. Ezt, azt hiszem igazolnom sem szükséges, méltányolta ezt már a város nagyrabecsült közönsége, sőt hatósága is, de igazolhatja végül t. konkurrens társa is, özv. Vilmos Lajosné, a kinek szállodáját amellettt hogy értékessé tettem, bérösszegét mindig lelkiismeretes pontossággal megfizet- tem a legnagyobb üzleti pangás közepette is.

Ezzel a válaszszal tartoztam a szemé- lyemet kicsinylő, vagyoni állásomat rosza- ratulag feltüntető körlevélre s azt hiszem, hogy válaszom elég higgadt s alkalmas is arra, hogy megtevéstelen ne engedje a bi- zottsági tag urakat s kérem, hogy páruza- mot vonva a pályázók közt a legjobbat ily üzleteknél, t. i. a rátermettséget vegyék figyelembe s azt, hogy az én 30 éves pályá-

* E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

mon szerzett jó üzleti nevem bárhol az egész országban tisztességes hangzásu.

Hauer Bertalan,
városi bizottsági tag, az „Angol-királynő“ szálloda bérlője.

FARSANGI NAPTÁR.

— Mikor mulat Debreczen ? —

- Február 1-én. Bohóc-estély.
- " 2-án. Iparos Kör bálja.
- Febr. 5-én. Népszület vigestélye.
- " 6-án Vasut. altisztek bálja.
- febr. 6. Városi-dalegylet dalestélye.
- " 8-án. Fogász és Tisztviselő-Kör tánczesélye.
- " 8-án. St. József és Testvére ke- fegyár személyzetének táncvizigalma a Margit d. szertében.
- " 15-én. Filler-egylet tea-estélye.

SZINLAP.

Ma esütörtökön „C“ bérletben:

A nevezetes kastély.

Vigjáték 4 felvonásban.

Claude Barrois	—	—	Komjáthy J.
Gaston Bandois	—	—	Odry Árpád.
Colombin	—	—	Sziklay M.
Cabriac, kapitány	—	—	Nagy Gyula.
Ludovic Colombin	—	—	Szöke S.
Dufresnois, orvos	—	—	Bartha I.
Marguerite Rancoin	—	—	Takács M.
Geneviève Colombin	—	—	Szabó Irma.
Chloé Colombin	—	—	Kiss Irén.

Holnap pénteken „A“ bérletben:

A nevezetes kastély.

326. szám.

Az ISTVÁN gőzmalom-társulat

ÖRLEMÉNYEINEK

ÁRJEJYZÉKE

az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános malomgyűlésen megállapított s 1887. jun. 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módokatokra vonatkozó egyezmények szerint

Szám	Kötelezettség és enged- mény nélkül készpénzfizetés mellett. Zsákkal együtt	100 kiló		Zsák- bél 4 80 kilogr.
		kor III.	kor III.	
A.	Asztali dara nagyszemű	33	20	—
B.	" " ap őszemű	32	20	—
0	Királyliszt	32	20	—
1	Lángliszt kivonat	31	40	—
2	Elsőrendű zsemlyeliszt	30	—	—
3	Zsemlyeliszt	29	—	—
4	Elsőrendű kenyérliszt	28	40	—
5	Közép kenyérliszt	27	80	—
6	Kenyérliszt	27	—	—
7	Barna kenyérliszt zsákkal	25	80	—
7 1/2	" " II	22	20	—
8	Takarmanyliszt	14	—	—
11	Finom korpa zsákkal	8	60	—
11	" " zsák nélkül	8	20	—
12	Durva korpa zsákkal	8	80	—
12	" " zsák nélkül	8	40	—
	Csírke baba zsák nélkül	7	60	—

A zsákok súlytartalma, — teljesült tisztasúly nak véve. (1—?)

A. B. 0—6. számig 85 kiló.
7. és 8. szám 70 "
11. 12. 50 "

Debreczen, 1902 január 29.

Olcsó áruk.

Van szerencsém a n. é közön- séggel tudatni, hogy kézműtáru nagy- kereskedésünkben

Debreczen, kistemplom-bazár

vászon, chiffon, kanavác, creasvásznak, — rumburgi vászon, inlet, — zephirek, oxfordok

végszámra oly olcsón beszerezhe- tők, mint azt máskülönben csakis nagybani vételnél árusítani szoktuk.

Tisztelettel:

Goldstein és Gelberger

Debreczen kistemplom-bazár.

- Valódi Moszkvai Karaván teák,
- Valódi Moszkvai „Popoff“,
- Valódi Jamaika-rum,
- Valódi francia Pezsgők,
- Valódi francia likőrök,
- Valódi francia Cognac,
- Kitünő magyar Cognac,
- Kitünő magyar Tokaji-Asszuk,
- Kitünő magyar peccsenye-borok,
- Kitünő magyar asztali-borok,
- Kitünő magyar Tea-sütemények,
- Kitünő magyar Csukorka-specziálítások

KONTSEK GÉZA

ujjonnan berendezett üzletében,
KOSSUTH-UTCZA 7.

Ritka alkalom!

Egy nagyobb rakományt szörme, fekete alkalmi és teli férfi-ruhákából volt alkalmam olcsón beszerezni; az előhaladt idény miatt e hó 27. dától kezdve nagyon leszállított árban árusítom ezeket. Kérném tehát felhasználni az alkalmat a bevásárláshoz. A nagy tömegekben való vételnek teszi lehetővé az olcsó árakat.

Teljes tisztelettel:

KATZ HERMANN

férfi és suruha üzlete
Piacz-u. 43.

Apró hirdetések.

Legmod mebből felszerelt két szobás urilakás augusztustól kiadó. Értekezhetni: Lőfkovits ékezeresztől.

Szepességi német leány állást keres Darabos-utca 9.

Csinos ház bolthelyiséggel, lakosztályokkal, Csipő u 32. sz. a. eladó.

Fiatallány ezímen levél van a kiadóhivatalban.

Ügynökök felvételnek egy szabadalmazott cikk terjesztésére jutálékra. Czim a kiadóhivatalban.

Katonakeztyük tisztítását javítással együtt párját 8 krért, glass-keztük tisztítását jutányos árért vállalom. Péterfia utca 37. sz.

Homokkert I. járás 76. sz. alatt 4 szoba, két konyha, kamara, két külön udvar és 442 □ öl szőlőföld készpénzfizetés vagy igen előnyös feltétellel eladó. Értekezhetni: ugyanott. (megvétele 1000-1200 korona szükséges.)

Köhögésnél legjobb a Dr. Burger Borsy-féle **Pemetefü cukorka** Kapható Borsy cukrázdében és Jóna és Jóna utca üzletében. 1 doboz 20 fillér.

Eladó ház. A csapó utca 48. sz. ház eladó. Értekezhetni: Nagy Ferenc Takaré- és Hitelintézetnél vagy a vezérigazgatóval.

Kiadó bolthelyiség. A takaré- és hitelintézet csapó-utca 4. sz. házában egy nagy bolthelyiség kiadó. Értekezhetni a vezérigazgatóval.

1902. május 1-sőtől egész udvar kiadó a Posti utca 13. szám, áll 4 szoba, konyha, kamara, istálló, fűszüzből. — Értekezhetni: Bégány-kocsimában.

Tanyai-birtok eladás.

A debreczeni újosztású a vásártéri állomástól egy negyed érányra 10 hold 157 □ öl területű föld szilárd tanya és melléképületekkel eladó. Bővebb értesítést ad **Pápay Kálmán** orvos H.-Bás-örményben.

Fournirok örlőszek, fa-agványok és lombfűrészek készíthetők a legolcsóbban: **NEUMANN** és **WEISZ** festék- és patroleum nagykereskedőknél Hatvan-utca 5.

Eladó ház a József kir. herceg-u. 28. számú ház ondódi földjével kedvező feltételek mellett eladó. — Értekezhetni: Teleky utca 17 szám, 3 ajtó alatt

Házat keresek megvétele évi 600 korona fizetés 1. Czim a kiadóhivatalban.

Hentes üzlet nagy forgalmu szomszédos vidéki városba márvány aruaztallal, műly berendezéssel, jégverem 60 kocsi jéggel azonnal eladó Czim: a kiadóhivatalban.

M e g h í v á s.

A debreczeni Takaré- és Hitelintézet Részvénytársaság t. részvényesei az 1902. évi február hó 9-én d. e. 10 órakor az intézeti ház üzleti helyiségében (Csapó-utca 4. szám alatt) megtartandó

XXVIII. évi rendes közgyűlésre

azon figyelemzettel hivatnak meg, hogy szavazatjoggyakorlatára csak oly részvényesek jogosítvák, kiknek nevei a közgyűlés előtt legalább 30 nappal a részvénykönyvbe bevezetettek.

Tárgyak:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A zárszámadás előterjesztése a felügyelő-bizottság jelentése kíséretében.
3. A mérleg megállapítása s a felmentvény iránti intézkedés.
4. A nyereség hovaforrítása iránti határozathozatal.
5. Netaláni indítványok.
6. Két igazgatósági tag választása.
7. Két pót felügyelő-bizottsági tag választása.
8. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére bizottság kiküldése.

Az igazgatóság.

Az évi jelentés, mérleg s az erre vonatkozó adatok a közgyűlést megelőző 8 nap alatt az intézet helyiségében az üzleti órák alatt megtekinthetők.

M é r l e g.

V a g y o n	Korona érték			
	Korona	fill.	korona	fill.
Pénztár			25815	78
Váltó	1993,033	96		
Visszleszámításban	678,245	19	1314,788	77
Ingtatlanok:				
Intézeti ház	239,500	—		
Telek-utcai ház	3896	22	243,396	22
Kötvény kölesönök			100,752	23
Előlegek			39,283	—
Értékpapírok			20650	05
Folyószámla-adások			204575	27
Adások			12806	48
Zálogület			184622	62
Fő szerelés			1400	—
Átmeneti tételek			15024	24
			2163114 kor. 66	

Debreczen, 1901 december 31-én.

T e h e r	Korona érték			
	korona	fill.	korona	fill.
Részvénytőke			200000	
Tartalékok				
a) rendes tartalék	79845	—		
b) Kártartalék	28000			
c) zálogület tartaléka	5000		112845	—
Nyugdíjalap			19471	23
Betétek			1674515	87
Hitelezők			36144	53
Fel nem vett osztalékok			1106	76
Jelzálog kölesön			74946	62
Átmeneti tételek				
Előre vett házbérek	40	—		
Előre vett kamatok	8456	18		
1901. évet terhelő kam.	3765	72	12261	90
Nyereség				
Áthozat a múlt évről	644	58		
Folyó évi	31178	17	31822	75
			2163114 kor. 66	

Az igazgatóság.